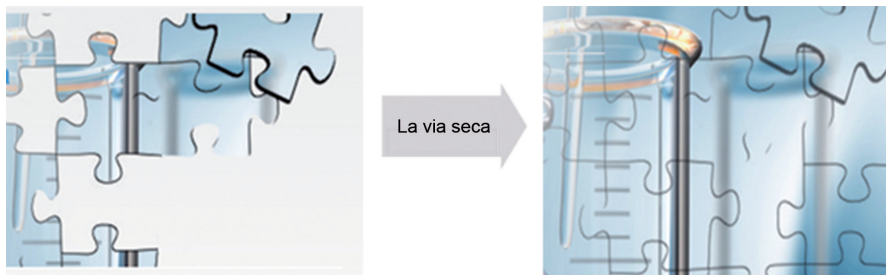

Luis Ruiz-Ávila. Soci director de l'empresa Spherium Biomed

En el número d'octubre-novembre de 2003 de la revista *Omnis Cellula*, el tercer número de la revista, vaig escriure un article sobre les alternatives professionals «de via seca», en què parlava de la gestió d'investigació i desenvolupament. En aquell article deia coses com aquesta: «[...] en definitiva, us proposo canviar una mica el discurs del biòleg, tradicionalment victimista i amb un cert complex d'inferioritat: els biòlegs no només podem ser professors universitaris o investigadors del CSIC, o tècnics de laboratoris d'anàlisi o visitadors mèdics. Podem també ser socis de fons de capital de risc, estar a la frontera de la innovació de les empreses, ser peces clau per a la gestió dels recursos intel·lectuals de les universitats o esdevenir imprescindibles per a l'entramat de noves empreses biotecs que s'estan creant contínuament».

L'octubre de 2003 ens trobàvem en plena efervescència creadora d'escissions, i estàvem posant les bases d'un nou sector, el sector *biotec*. Deu anys després han passat moltes coses. S'han creat més de cent empreses *biotec*, s'ha creat i consolidat Biocat com a agència pública, i ASEBIO i CataloniaBio com a patronals; s'han creat fons de capital risc especialitzats en biomedicina, pràcticament totes les universitats, centres de recerca i hospitals han creat oficines de transferència de tecnologia, s'han consolidat uns quants màsters i postgraus en gestió de la R+D, amb una demanda creixent, i fins i tot una doctora en biologia molecular formada al Centre de Biologia Molecular, Cristina Garmendia, va ser ministra de Ciència i Tecnologia.

Així escrit sona molt bé, però la crisi que oficialment començà al 2009, i qui sap quan parará, i la manca de capital i massa crítica per desenvolupar projectes d'alt risc en fases avançades de manera competitiva, ens han passat factura: si bé podem parlar amb cert orgull d'haver creat un «sector», el *biotec*, no podem encara parlar d'un «mercat» *biotec*,

en el sentit que encara no podem esmentar un sol exemple d'empresa *biotec* creada a partir de finals dels noranta que hagi suposat una alegria per als seus inversors i fundadors. Tenim empreses que molt dignament van sobreviuint i avançant els seus projectes en fases clíniques, algunes ja han sortit a borsa i van creixent, d'altres han fet operacions milionàries, molt significatives i pròpies d'entorns madurs (entre desembre de 2013 i març de 2014 hem vist l'acord entre Oryzon amb Roche per avançar els primers fàrmacs epigenètics en fases clíniques, i el de Janus amb Ferrer per consolidar Spherium, un accelerador de projectes originats en la recerca acadèmica). Però tot i que anem progressant, encara no hem vist cap exemple «explosiu» de creació de valor, com ara Cubist, a Boston, una empresa líder en antiinfectius que l'any 2000 eren tres en un despatx i ara ocupen un solar de més de 100.000 m² amb tres mil persones i més de dos mil milions d'euros de facturació. Hem de tenir paciència, als llocs ara madurs el procés de consolidació del «mercat» *biotec* va portar, també, més de deu anys.

Al 2014, molt més experimentat i «baquejat» que al 2003, la meua perspectiva no només no ha canviat, sinó que s'ha reforçat amb escreix. He viscut de molt de prop la transició d'uns quants científics bàsics a gestors (més enllà de la meua personal) i he tingut el privilegi de veure tesis doctorals transformar-se en productes administrats a pacients de càncer, psoriasi, esclerosi múltiple, lesions medul·lars, tuberculosi... I en tots els casos he vist un biòleg absolutament realitzat professionalment, primer perquè la seva ciència estava sent transformada en una oportunitat terapèutica per a algú amb necessitat, i segon, perquè aquest mateix biòleg o biòloga havia estat responsable directe d'aquesta transformació, no ja com a experimentador, sinó com a gestor del seu propi projecte una vegada finalitzada la recerca bàsica.

Ho vaig dir fa deu anys, ho dic al 2014 amb més coneixement de causa: investigar en biomedicina és un enorme privilegi; per un costat ens obre la porta del coneixement, d'entendre els mecanismes bàsics de la salut i la malaltia, i per l'altre ens dóna unes eines analítiques, una base intel·lectual, que ens habilita i ens qualifica, fins a un punt que moltes vegades no en som conscients, per portar aquest coneixement fins a un servei o un producte capaç de millorar la qualitat de vida de la gent i generar riquesa. •

Luis Ruiz-Ávila és doctor en biologia per la Universitat de Barcelona. Ha fet recerca i docència a la universitat, al CSIC i a centres dels Estats Units, i des de 1998 es dedica a la «via seca», impulsant projectes biomèdics a la indústria farmacèutica i biotecnològica. És soci director de Spherium (abans Janus Developments). Va ser cofundador de la Secció de Biologia i Indústria de la Societat Catalana de Biologia, i de l'Associació d'Empreses de Biotecnologia de Catalunya, CataloniaBio.